

gave at iværksætte en virkelig effektiv Skolebespisning. Det fremgaar af alt, hvad der foreligger, at Velgørenheden heller ikke magter Opgaven. Denne Velgørenhed, som strækker sig over saa mange Felter, lige fra Negermissionen til „Pligtens Ofre“, og hvad alt det hedder, der er inde under den, kan ikke faa Raad til at ofre tilstrækkeligt til Skolebørnene. Vi Forslagsstillere tro derfor, at det er nødvendigt, at Staten tager Initiativet, at den er den rette til at forhindre, at der findes Børn i den skolepligtige Alder, som i Skoletiden maa helt eller halvt sulte, hvad Tilfældet nu er med ikke faa Børn. Og vi mene, at Staten er den, der bedst har Evne til at afhjælpe dette Onde. Regeringen og den repræsentative Lovgivningsmagt bør her have det videste Syn, de have den første og største Pligt til at sørge for, at dette Onde kommer ud af Verden.

Der er som sagt 16,000 Børn, som nu opnaa de Goder, Skolebespisningen medfører, d. v. s., at de i et lille Antal af Aarets Dage opnaa at faa et Maaltid varm Mad ved Hjælp af Skolebespisningsforeningerne eller ved Kommunernes Foranstaltning. Der foreligger i Rigsdagstidende for 1898—99, Till. B., en Opgørelse, hvoraf det fremgaar, at det var ønskeligt for over 50,000 Børn, om Skolerne havde Bespisning. Der siges, at der er 31,000 Børn, der have saa lang Vej til Skolen, at det af den Grund var heldigt, om de ved Skolen kunde faa et Maaltid varm Mad, at der er 18,152 Børn, om hvem det ved Lærernes eller andre Autoriteters Indberetning oplyses, at de kun faa varm Mad højst 3 Gange ugentlig, og at der er 4,605 Børn, der aldrig faa varm Mad. Disse Tal ere ganske vist 10 Aar gamle, men den Nød, der da var til Stede, er til Stede fremdeles, maaske endda i større Omfang. Navnlig i indeværende Tid manes vi til at tage Hensyn til den Nødstilstand, der er i mange Hjem som Følge af Arbejdsløsheden, og hvor Forholdene ellers, naar der er gode Arbejdsvilkaar, kunne være nogenlunde gunstige. I en Mængde saadanne Hjem er der i Regelen en meget stor Trang til Stede, navnlig til at faa mættet de Børn, der skulle i Skolen. Jeg tror derfor, at Bespisningen af fattige Børn var en god Hjælp mod Arbejdsløsheden, thi Børnene lide mest og have det mest uhyggeligt, naar Familieforsørgerne ere ramte af Arbejdsløshed og ikke ere i Stand til at skaffe det nødvendige til Familiens Underhold. Af de Oplysninger, jeg har indhentet for

September Maaned, fremgaar det, at der i Bygningsfagene i København — her ere Arbejdsmændene ikke medregnede — ved Maanedens Slutning var 2,500 arbejdsløse, og desuden en Mængde Familieforsørgere, f. Eks. 300 Tømrere, 6—700 Murere, 400 Murarbejdsmænd, som var bortrejste paa Grund af Arbejdsløshed. Endvidere oplystes, at der i 20 andre Haandværks- og Industrifag desuden var en Arbejdsløshed, som omfattede 1,500—2,000 Mand. Lægges hertil de Arbejdsmænd, som ikke ere med i Opgørelsen, og de Folk, der gaa omkring som løse Arbejdere nu og da, men ellers ere arbejdsløse den meste Tid, og de ganske vist forholdsvis faa, som ikke ere indordnede under de Organisationer, hvorfra jeg har mine Oplysninger, er der ingen Tvivl om, at Tallet paa arbejdsløse for Københavns Vedkommende i September Maaned allerede var oppe over 5,000, og nu, da Vinteren er indtraadt og Arbejdet i højere Grad standses, er Tallet paa de arbejdende Medlemmer meget stærkt indskrænket.

Ogsaa udenfor København findes der betydelig Arbejdsløshed. Det oplyses saaledes, at i September Maaned var der i Bygningsfagene omtrent 1,000 Mand arbejdsløse i Provinserne. Men ikke nok med disse Tal, der i og for sig ere tilstrækkelig talende om, at der er Nød paa Færde i mange Hjem, ikke nok med Tallene — de Tilstande, de angaa, kunde jo være forbigaaende —, men Forholdet er jo desværre det, at adskillige af disse arbejdsløse ikke have gaaet ledige, som det ellers er almindeligt, en kortere Tid, men der findes Folk iblandt dem, som have gaaet arbejdsløse over et Aar, og en stor Mængde har været arbejdsløs indtil $\frac{1}{2}$ Aar og noget derover. Man kan forstaa, at der i saadanne Hjem maa være en uhyggelig Nødstilstand, og at der er Grund til navnlig i disse Tider at tage dette Reformspørgsmaal op. Jeg nævner eksempelvis, at i Skibstømrernes Fag, hvis Organisation omfatter 322 Mand, var i September Maaned 225 arbejdsløse, saa at altsaa kun 97 Mand af de 322 var i Arbejde. Jeg synes, dette Arbejdsløshedsspørgelse maner til Omsorg for de Børn, der naturligt maa lide under Tilstanden. Det forekommer mig, at vi bør have Opmærksomheden henvendt paa, at disse Børn ere Samfundets Børn, og at Samfundets Trivsel er betinget af, at de Samfundsborgere, der vokse op, vokse op under saa gode Vilkaar som muligt, saa